

Uvod

Provedba Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (NN 91/10 i 112/12, dalje u tekstu: Zakon), predstavlja iznimno važan i sveobuhvatan projekt kojim je od 1. siječnja 2011. godine promijenjen način provođenja ovrhe, a kojemu su glavni ciljevi uređenje odnosa između dužnika i vjerovnika, povećanje učinkovitosti naplate potraživanja i zaštita vjerovnika.

Ovrha na novčanim sredstvima potrošača provodi se temeljem osnova za plaćanje (ovršne odluke i nagodbe domaćeg suda ili upravnog tijela) i zahtjeva ovrhovoditelja za izravnu naplatu novčane tražbine. Kao i poslovni subjekti, i određeni broj potrošača u RH, zbog nedostatka novčanih sredstava na računima, ima problema u podmirivanju dospjelih obveza.

S obzirom da su Zakonom navedena primanja koja su izuzeta od ovrhe, u uvjetima ovrhe ovršenik je dužan Financijskoj agenciji (dalje: Fina) dostaviti obavijest za svako primanje, naknadu koji su izuzeti od ovrhe. Po primitku obavijesti od ovršenika, Fina je dužna o ovršeniku i vrsti tražbine za koju je ovrha propisana obavijestiti uplatitelja primanja/naknade, a radi uskrate uplate primanja izuzetog od ovrhe na ovršenikov račun. Ovršenik otvara poseban račun na kojeg se uplaćuju izuzeta primanja dok su sredstva na svim ostalim računima premetom ovrhe. Od ovrhe je izuzet iznos od 2/3 prosječne neto plaće u RH, a ako je plaća manja od prosječne izuzet je iznos u visini 3/4 plaće ovršenika, ali ne više od 2/3 prosječne neto plaće u RH.

Kao jedna od mjera rješavanja problema potrošača koji nisu podmirili dospjele osnove za plaćanje više od 360 dana donesen je Zakon o otpisu dugova fizičkim osobama (NN 62/18) koji je stupio na snagu 21. srpnja 2018. godine. Fina je sukladno navedenom Zakonu izvršila odgovarajuće postupke prestanka postupanja po osnovama za plaćanje za ovršenike i tražbine koji ispunjavaju zakonske uvjete.

Unatoč prednostima prethodnog Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima koji je osigurao učinkovitu, jednostavnu i sveobuhvatnu ovrhu na novčanim sredstvima, dosadašnja praksa ukazala je potrebnim implementirati određene dopune odnosno usklađenja, a kako bi se otklonile nedoumice u postupanju. Najvažnije novosti u postupku provedbe ovrhe na novčanim sredstvima koje su sadržane u novom Zakonu, objavljene su na WEB stranici Fina. Sukladno odredbi čl. 33. st. 1. novog Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (NN 68/18, 2/20, 46/20, 47/20, 83/20, 133/20), koji je stupio na snagu 4. kolovoza 2018. godine, automatizmom se prestala provoditi ovrha po osnovama za plaćanje koje su bile evidentirane u Očevidniku redosljeda osnova za plaćanje na teret ovršenika fizičke osobe, a koje se nisu naplatile u cijelosti u roku od 3 godine od datuma primitka u Finu i po kojima nije bilo nikakvih naplata posljednjih šest mjeseci. Po toj se osnovi djelomično ili u cijelosti prestala provoditi ovrha po osnovama za plaćanje za 225.322 ovršenika.

1. Analiza duga potrošača po teritorijalnom kriteriju – stanje 31.12.2025.

Prema odredbama Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (dalje: Zakon), Fina provodi ovrhu na novčanim sredstvima ovršenika, poslovnih subjekata i potrošača. Sukladno Zakonu, pod pojmom „potrošač“ podrazumijeva se fizička osoba koja ne obavlja registriranu gospodarsku djelatnost i koja se ne bavi slobodnim zanimanjem.

Prema podacima koje je obradila Fina, 31. prosinca 2025. godine, 196.807 potrošača nije podmirilo svoje dospjele osnove za plaćanje. Dug potrošača, evidentiran u Očevidniku o redosljedu osnova za plaćanje, iznosio je 3 milijarde eura. Krajem prosinca 2024. godine evidentirano je 199.165 potrošača s neizvršenim osnovama, a dug je iznosio 2,9 milijardi eura.

Analiza dospjelih neizvršenih osnova potrošača, stanje na dan 31. prosinca 2025., pokazala je da je, u apsolutnom broju, najviše dužnika i jednako tako najveći je iznos njihova duga, u županiji Grad Zagreb.

Tablica 1. Pregled dospjelih neizvršenih osnova potrošača, promatrano po županijama – stanje 31.12.2025., rang po broju potrošača koji nisu podmirili dospjele osnove za plaćanje Iznosi u eurima

Šif. žup.	Naziv županije	Broj stanovnika	Broj potrošača	Iznos neizvršenih osnova	Udio potrošača u broju stanovnika u %	Udio potrošača u broju radno sposobnog stanovništva u %
21	Grad Zagreb	767.131	39.379	763.133.809	5,13*	8,01
17	Splitsko-dalmatinska	423.407	17.271	193.271.090	4,08	6,43
14	Osječko-baranjska	258.026	15.209	166.524.941	5,89*	9,17*
1	Zagrebačka	299.985	15.042	192.084.875	5,01	7,86
8	Primorsko-goranska	265.419	12.411	568.027.626	4,68	7,58
3	Sisačko-moslavačka	139.603	9.754	75.051.346	6,99*	11,23*
18	Istarska	195.237	8.871	93.405.521	4,54	7,27
16	Vukovarsko-srijemska	143.113	8.426	72.108.766	5,89*	9,34*
12	Brodsko-posavska	130.267	7.276	66.802.496	5,59*	8,85*
5	Varaždinska	159.487	7.020	133.111.319	4,40	6,74
13	Zadarska	159.766	6.931	62.617.940	4,34	7,06
7	Bjelovarsko-bilogorska	101.879	6.313	110.294.328	6,20*	9,93*
6	Koprivničko-križevačka	101.221	6.133	65.704.812	6,06*	9,53*
20	Međimurska	105.250	6.076	62.040.198	5,77*	9,11*
4	Karlovačka	112.195	5.418	45.369.377	4,83	7,71
2	Krapinsko-zagorska	120.702	5.004	64.594.963	4,15	6,33
19	Dubrovačko-neretvanska	115.564	4.288	47.022.437	3,71	5,97
15	Šibensko-kninska	96.381	4.231	48.293.547	4,39	7,33
10	Virovitičko-podravska	70.368	4.106	34.594.448	5,84*	9,13*

Šif. žup.	Naziv županije	Broj stanovnika	Broj potrošača	Iznos neizvršenih osnova	Udio potrošača u broju stanovnika u %	Udio potrošača u broju radno sposobnog stanovništva u %
11	Požeško-slavonska	64.084	3.049	20.596.407	4,76	7,57
9	Ličko-senjska	42.748	2.010	19.623.900	4,70	7,68
	Sjedište izvan RH	3.871.833	2.589	82.878.265	0,07	0,11
	Ukupno RH	3.871.833	196.807	2.987.152.414	5,08	8,03

Izvor: Fina - Očevidnik redoslijeda osnova za plaćanje

*Više od prosječnog udjela potrošača koji nisu podmirili dospjele osnove za plaćanje u broju stanovnika.

U odnosu na ukupan broj stanovnika županije, najviše je potrošača koji nisu podmirili dospjele osnove za plaćanje u Sisačko-moslavačkoj (6,99%), Bjelovarsko-bilogorskoj (6,20%), Koprivničko-križevačkoj (6,06%), Osječko-baranjskoj i Vukovarsko-srijemskoj županiji (5,89%), Virovitičko-podravskoj (5,84%), Međimurskoj (5,77%) i Brodsko-posavskoj županiji (5,59%) te Gradu Zagrebu (5,13%). U odnosu na broj radno sposobnog stanovništva, najviše je potrošača također u Sisačko-moslavačkoj (11,23%), Bjelovarsko-bilogorskoj (9,93%), Koprivničko-križevačkoj (9,53%), Vukovarsko-srijemskoj (9,34%), Osječko-baranjskoj (9,17%), Virovitičko-podravskoj (9,13%), Međimurskoj (9,11%) i Brodsko-posavskoj županiji (8,85%) te Gradu Zagrebu (8,01%).

2. Analiza duga potrošača po gradovima i općinama RH – stanje 31.12.2025.

Na rang listi 25 gradova s najvećim brojem potrošača koji nisu podmirili dospjele osnove za plaćanje i rang listi 25 gradova s najvećim iznosom duga, 19 je istih gradova.

Tablica 2. Rang lista 25 gradova po kriteriju broja potrošača koji nisu podmirili dospjele osnove za plaćanje – stanje 31.12.2025. Iznosi u eurima

Rang	Grada/općine	Broj stanovnika**	Broj potrošača	Udio u ukupnom broju stanovnika u %	Broj radno sposobnog stanovništva (od 15-64 godine)**	Udio u broju radno sposobnog stanovništva u %
1.	Zagreb	767.131	39.379	5,13	491.714	8,01
2.	Split	160.577	6.649	4,14	102.351	6,50
3.	Rijeka	107.964	6.061	5,61	66.853	9,07
4.	Osijek	96.313	4.941	5,13	62.091	7,96
5.	Slavonski Brod	49.891	3.104	6,22	31.121	9,97
6.	Velika Gorica	61.075	3.048	4,99	38.840	7,85
7.	Sisak	40.121	2.976	7,42	25.015	11,90
8.	Zadar	70.779	2.954	4,17	44.376	6,66
9.	Pula	52.220	2.904	5,56	32.502	8,93
10.	Karlovac	49.377	2.559	5,18	30.869	8,29
11.	Bjelovar	36.316	2.326	6,40	22.610	10,29
12.	Varaždin	43.782	2.082	4,76	27.877	7,47
13.	Čakovec	27.122	1.989	7,33	16.979	11,71
14.	Vinkovci	30.842	1.916	6,21	19.721	9,72
15.	Šibenik	42.599	1.800	4,23	25.963	6,93
16.	Dubrovnik	41.562	1.574	3,79	25.797	6,10
17.	Samobor	37.435	1.551	4,14	24.082	6,44
18.	Kaštela*	37.794	1.544	4,09	24.466	6,31
19.	Vukovar	23.175	1.533	6,61	13.782	11,12
20.	Petrinja*	19.950	1.429	7,16	12.709	11,24
21.	Koprivnica	28.580	1.351	4,73	18.296	7,38
22.	Križevci*	18.949	1.283	6,77	12.104	10,60
23.	Đakovo*	23.577	1.270	5,39	15.440	8,23
24.	Kutina*	19.601	1.245	6,35	12.224	10,18
25.	Zaprešić*	24.133	1.239	5,13	15.301	8,10
	Ukupno	1.910.865	98.707	5,17	1.213.083	8,14
	Ukupno RH	3.871.833	196.807	5,08	2.450.178	8,03
	Udio u RH u %	49,35	50,15		49,51	

Izvor: Fina - Očevidnik redoslijeda osnova za plaćanje

*Grad je na rang listi 25 gradova/općina po broju potrošača koji nisu podmirili dospjele osnove za plaćanje, ali ne i na rang listi 25 gradova/općina po iznosu duga potrošača.

**Izvor DZS, Popis 2021.

Prema broju potrošača koji nisu podmirili dospelje osnove za plaćanje u odnosu na broj stanovnika, izdvaja se Sisak sa 7,42%, slijedi Čakovec sa 7,33%, Petrinja sa 7,16%, Križevci sa 6,77%, zatim Vukovar sa 6,61%, Bjelovar sa 6,40%, Kutina sa 6,35%, Slavonski Brod sa 6,22% i Vinkovci sa 6,21% potrošača. Na popisu tih potrošača, promatrano po gradovima/općinama, po iznosu duga (tablica 3), izdvaja se Varaždin koji je šesti na rang listi po iznosu duga potrošača, ispred gradova koji imaju više stanovnika: Karlovca, Slavonskog Broda, Pule i Zadra.

Prema prosječnom iznosu duga, najviše je potrošača s evidentiranim neizvršenim osnovama za plaćanje u općini Rovišće, a njihov prosječan dug iznosi 189 tisuća €. Slijede ih potrošači grada Kastva s dugom od 98 tisuća €, Rijeke s dugom od 77 tisuća €, potrošači općine Gornji Kneginec s dugom od 66 tisuća €, potrošači općine Petrijanec s dugom od 60 tisuća €, potrošači grada Novog Marofa s dugom od 51 tisuću €, Makarske s dugom od 25 tisuća €, Velike Gorice s dugom od 20 tisuća €, Varaždina i Zagreba s dugom od 19 tisuća € te Čakovca s dugom od 16 tisuća €, dok su potrošači u preostalih 14 gradova s rang liste, u prosjeku dužni od 7 tisuća € (potrošači grada Karlovca) do 13 tisuća € (potrošači Splita, Samobora i Koprivnice).

Promatrano po udjelu potrošača koji nisu podmirili dospelje osnove za plaćanje u broju radno sposobnog stanovništva, za 25 gradova/općina na rang listi kreiranoj po kriteriju iznosa duga potrošača, izdvaja se Sisak s 11,90%-tnim udjelom tih potrošača u broju radno sposobnog stanovništva, a slijede Čakovec s 11,71%, Vukovar s 11,12%, Rovišće s 11,03%, Bjelovar s 10,29% i Slavonski Brod s 9,97%.

Tablica 3. Rang lista 25 gradova po kriteriju iznosa duga potrošača koji nisu podmirili dospelje osnove za plaćanje – stanje 31.12.2025. Iznosi u eurima

Rang	Grada/općine	Broj stanovnika**	Broj potrošača	Broj radno sposobnog stanovništva (od 15-64 godine)**	Udio u broju radno sposobnog stanovništva u %	Ukupni dug
1.	Zagreb	767.131	39.379	491.714	8,01	763.133.809
2.	Rijeka	107.964	6.061	66.853	9,07	467.354.903
3.	Split	160.577	6.649	102.351	6,50	83.185.117
4.	Velika Gorica	61.075	3.048	38.840	7,85	60.762.843
5.	Osijek	96.313	4.941	62.091	7,96	60.487.294
6.	Rovišće*	4.144	289	2.619	11,03	54.718.069
7.	Varaždin	43.782	2.082	27.877	7,47	40.420.813
8.	Kastav*	10.202	348	6.462	5,39	34.170.251
9.	Pula	52.220	2.904	32.502	8,93	31.878.147
10.	Čakovec	27.122	1.989	16.979	11,71	31.327.351
11.	Slavonski Brod	49.891	3.104	31.121	9,97	29.372.699
12.	Zadar	70.779	2.954	44.376	6,66	28.617.024
13.	Sisak	40.121	2.976	25.015	11,90	22.898.157
14.	Bjelovar	36.316	2.326	22.610	10,29	22.209.342
15.	Vinkovci	30.842	1.916	19.721	9,72	21.871.299
16.	Šibenik	42.599	1.800	25.963	6,93	21.063.134
17.	Samobor	37.435	1.551	24.082	6,44	20.577.168
18.	Novi Marof*	11.795	383	7.921	4,84	19.497.789
19.	Dubrovnik	41.562	1.574	25.797	6,10	18.309.276
20.	Koprivnica	28.580	1.351	18.296	7,38	18.035.967
21.	Gornji Kneginec*	4.900	272	3.209	8,48	17.943.675
22.	Karlovac	49.377	2.559	30.869	8,29	17.663.456
23.	Petrijanec*	4.553	288	2.939	9,80	17.344.907
24.	Makarska*	13.301	645	8.482	7,60	16.202.171
25.	Vukovar	23.175	1.533	13.782	11,12	15.241.199
23.	Ukupno	1.815.756	92.922	1.152.471	8,06	1.934.285.860
24.	Ukupno RH	3.871.833	196.807	2.450.178	8,03	2.987.152.414
25.	Udio u RH u %	46,90	47,21	47,04		64,75

Izvor: Fina - Očevidnik redoslijeda osnova za plaćanje

*Grad je na rang listi 25 gradova/općina po iznosu duga potrošača, ali ne i na rang listi 25 gradova/općina po broju potrošača koji nisu podmirili dospelje osnove za plaćanje.

**Izvor DZS, Popis 2021.